

Република Србија
ВРХОВНИ КАСАЦИОНИ СУД
Рев 1793/2021
17.09.2021. године
Београд

Врховни касациони суд, у већу састављеном од судија: Божидара Вујичића, председника већа, Бисерке Живановић и Споменке Зарић, чланова већа, у парници тужилаца АА и ББ, обоје из ..., чији је заједнички пуномоћник Новица Стефановић, адвокат из ..., против ВВ из ..., чији је пуномоћник Милан (Миле) Петковић, адвокат из ..., ради утврђења права својине, одлучујући о ревизији тужилаца изјављеној против пресуде Апелационог суда у Нишу Гж 2944/20 од 15.12.2020. године, у седници већа одржаној дана 17.09.2021. године, донео је

РЕШЕЊЕ

УСВАЈА СЕ ревизија тужилаца, па **СЕ УКИДА** пресуда Апелационог суда у Нишу Гж 2944/20 од 15.12.2020. године, у ставовима другом и четвртном изреке и у том делу предмет **ВРАЋА** другостепеном суду на поновно одлучивање о жалби тужене.

Образложење

Пресудом Основног суда у Нишу П 5398/18 од 18.02.2019. године, ставом првим изреке, утврђено је да је тужилац ББ, по основу градње, власник на $\frac{1}{4}$ породичне стамбене зграде и на $\frac{1}{2}$ неукњиженог помоћног објекта, површине 33 м², на кп.бр. ..., уписане у лн.бр. ... КО ..., а тужилац АА, по основу градње и по основу наслеђа, на $\frac{1}{2}$ породичне стамбене зграде и по основу изградње на $\frac{1}{2}$ помоћног објекта површине 33 м², све на кп. бр. ... уписане у лн. бр. ... КО ..., што је тужена дужна да призна и трпи да тужиоци своје право на основу ове пресуде упишу у катастар непокретности. Ставом другим изреке, одбијен је противтужбени захтев да се утврди да је тужена власник по основу наслеђа са уделом већим од $\frac{1}{4}$ до $\frac{1}{2}$ на породичној стамбеној згради површине 100 м² и на $\frac{1}{2}$ помоћне зграде, све на кп.бр. ..., уписане у лн.бр. ... КО ..., као и да се утврди да је тужена власник са уделом од $\frac{1}{2}$ по основу наслеђа иза смрти оца пок. ГГ на неукњиженом објекту, две куће чакмаре, плевњи, амбару, стаји и појати, све на кп.бр. ... уписано у лн.бр. ... КО ... Ставом трећим изреке, обавезана је тужена да тужиоцима на име трошкова парничног поступка исплати износ од 271.214,00 динара.

Пресудом Апелационог суда у Нишу Гж 2944/20 од 15.12.2020. године, ставом првим изреке, одбијена је, као неоснована, жалба тужене и потврђена првостепена пресуда у делу става првог којим је утврђено да су тужиоци власници по основу изградње на по $\frac{1}{2}$ неукњиженог помоћног објекта површине 33 м², на кп. бр. ... уписано у лн.бр. ... КО ... Ставом другим изреке, преиначена је првостепена пресуда у делу става првог у односу на породичну стамбену зграду постојећу на кп.бр. ... у лн.бр. ... КО ..., тако што је одбијен, као неоснован, захтев тужилаца да се утврди да је тужилац ББ по основу градње власник на $\frac{1}{4}$, а тужилац АА по основу градње и по

основу наслеђа на $\frac{1}{2}$ описане породичне зграде, што би тужена била дужна да призна и трпи да тужиоци своје право на основу ове пресуде упишу у катастар непокретности. Ставом трећим изреке, преиначена је првостепена пресуда у ставу другом изреке, тако што је одбачена противтужба којом је тражено да се утврди да је тужена власник по основу наслеђа са уделом већим од $\frac{1}{4}$ до $\frac{1}{2}$ на породичној стамбеној згради површине 100 м² и на $\frac{1}{2}$ помоћне зграде, све на кп. бр. ... уписана у лн бр. ... КО ..., док је у преосталом делу става другог жалба тужене одбијена, као неоснована, и првостепена пресуда потврђена. Ставом четвртим изреке, преиначена је првостепена пресуда у ставу трећем изреке у погледу одлуке о трошковима парничног поступка, тако да свака странка сноси своје трошкове.

Против правноснажне пресуде донете у другом степену, тужиоци су благовремено изјавили ревизију, због битних повреда одредаба парничног поступка и погрешне примене материјалног права, побијајући је у ставовима другом и четвртим изреке.

Тужена је поднела одговор на ревизију.

Испитујући побијану пресуду у смислу члана 408. Закона о парничном поступку, („Службени гласник РС“, бр. 72/2011....18/2020, у даљем тексту: ЗПП), Врховни касациони суд је оценио да је ревизија тужилаца основана.

У поступку није учињена битна повреда одредаба парничног поступка из члана 374. став 2. тачка 2. ЗПП на коју ревизијски суд пази по службеној дужности.

Према утврђеном чињеничном стању, отац тужиоца АА и тужене, сада пок. ГГ је био власник куће и парцеле у ... који су експроприсани решењем Секретаријата за финансије СО Ниш од 12.02.1975. године, на основу чега је пок. ГГ добио на коришћење трособан стан површине 60 м² и новчану накнаду у износу од 193.661,00 динара. Покојни ГГ је од добијеног новца купио кп. бр. ..., уписану у лн бр. ... КО ..., на којој је саграђена породична стамбена зграда површине 100 м², спратности П+2+ПК, грађена у периоду од 1976. до 1985. године и помоћна зграда површине у основи 33 м². У добијени стан уселили су се тужиоци са својим малолетним дететом и покојни ГГ са супругом ДД, мајком тужиоца АА и тужене. Ова лица су чинила породичну заједницу и у стану су живела од 1986. године, док се тужиоци са дететом нису иселили из стана и уселили на први спрат новоизграђене куће на кп. бр. ... КО Тужена је отишла у ... због школовања, где се касније и удала.

Изградња породичне стамбене зграде почела је у заједници странака и трајала је у наредном периоду од неколико година, при чему ни данас није комплетно завршена, јер није споља комплетно омалтерисана, а за становање су опремљени само приземље и спрат куће. Од саме изградње тужиоци су користили први спрат, а покојни ГГ је користио приземље, које је издавао и узимао кирију. У једној од просторија у приземљу имао је и гаражу у којој је држао своје ствари.

Помоћну просторију од 33 м² на истој парцели изградили су тужиоци, у периоду од 1992. године када је започета изградња до 1998. године када је изградња завршена. Тужилац АА и његова супруга су претежно учествовали радом, организацијом физичких и грађевинских послова, а градњу је помогао и отац тужиље који за свој рад није ништа наплаћивао.

Из преписа лн.бр. ... КО ... утврђено је да је кп.бр. ... укупне поршине 3,71 ари, да се води као државна својина са правом коришћења ГГ из ... и да се на парцели налази породична стамбена зграда и помоћна зграда, оба објекта изграђена без одобрења за градњу, а да је њихов држалац ГГ из ... Спорна кућа још увек није легализована. Увиђај на лицу места прати детаљан опис спорне непокретности. Вештачењем је утврђена грађевинска вредност објекта и парцеле, при чему је констатација вештака да тржишна вредност куће износи 53.000 евра, а вредност парцеле 30.000 евра. Вештачењем је утврђена вредност објекта према етажама уз детаљан опис степена изграђености и намене истих.

Из преписа лн. бр. ... КО ... утврђено је да се кп. бр. ... води као земљиште уз зграду – објекат 5 ари, и воћњак друге класе 5,27 ари, све уписано као приватна својина ГГ из ... и ЂЂ из ..., са уделима од по $\frac{1}{2}$.

Тужилац АА и тужена ВВ су правноснажним решењем Основног суда у Нишу О 1573/14 од 14.07.2014. године оглашени наследницима на заоставштини покојног оца ГГ, бившег из ... са уделима по $\frac{1}{2}$, између осталог и на напред наведеној породичној стамбеној згради, помоћној згради и кп. бр. ..., на којој се ови објекти налазе, као и на непокретностима у селу ...

На овако утврђено чињенично стање, првостепени суд је применио материјално право из чл. 176. став 1, 180. став 2. и 195. Породичног закона и закључио да је помоћни објекат изграђен искључиво радом и средствима тужилаца, а да су у изградњи породичне стамбене зграде са једнаким уделима учествовали сви чланови породичне заједнице, коју су чинили тужиоци АА и ББ са децом и родитељи тужиоца АА, сада пок. ГГ и ДД, с тим што је отац тужиоца сада пок. ГГ претежно учествовао новчаним средствима које је добио од експропријације, а који је послужио за куповину плаца и за почетак изградње породичне стамбене зграде, а у изградњи куће је учествовао и својим радом, а тужилац АА је са супругом- тужиљом ББ у изградњи куће учествовао својим радом и финансијским средствима. Стога су по оцени првостепеног суда тужиоци по основу изградње помоћног објекта сувласници на по $\frac{1}{2}$ те непокретности, на породичној стамбеној згради сувласници са уделом од по $\frac{1}{4}$, а преостала $\frac{1}{2}$ те непокретности улази у заоставштину пок. родитеља тужиоца АА и тужене, па је тужиоцу АА утврђено право сусвојине на тој $\frac{1}{2}$ иделаног дела породичне стамбене зграде са уделом од $\frac{1}{4}$.

Одлучујући о жалби тужене, другостепени суд је, побијаним делом пресуде, преиначио првостепену пресуду и одбио тужбени захтев за утврђење права својине тужилаца на породичној стамбеној згради, јер тужиоци, на којима је у смислу члана 231. ЗПП био терет доказивања, нису предложили извођење доказа вештачењем на околност утврђења процента у ком су допринели изградњи породичне стамбене зграде, због чега су удели заједничара остали неутврђени, а што тужбени захтев за утврђење права својине чини неоснованим.

По оцени Врховног касационог суда основано се ревизијом указује да је у поступку пред другостепеним судом учињена битна повреда одредаба парничног поступка из члана 374. став 1. у вези чл. 383. став 4, 394. став 4. и 231. ЗПП.

Према члану 231. ЗПП странка која тврди да има неко право, сноси терет доказивања чињенице која је битна за настанак или остваривање права, а странка која

оспорава постојање неког права, сноси терет доказивања чињенице која је спречила настанак или остваривање права или услед које је право престало да постоји.

Тужиоци тужбени захтев заснивају на тврдњи да је породична стамбена зграда изграђена заједничким новчаним средствима и радом свих чланова породичне заједнице, коју су чинили тужиоци и родитељи тужиоца АА, пок. ГГ и ДД и у складу са тим су поставили тужбени захтев за утврђење права својине на непокретности по основу градње на $\frac{1}{2}$ иделаног дела непокретности (по $\frac{1}{4}$ у корист сваког од тужилаца) и захтев за утврђење права својине тужиоца АА на још $\frac{1}{4}$ иделаног дела непокретности по основу наслеђивања иза смрти својих родитеља. У прилог својој тврдњи тужиоци су у смислу члана 228. ЗПП предложили извођење писаних доказа у списима и извођење доказа саслушањем парничних странака и бројних сведока. Пред првостепеним судом је изведен доказни поступак, утврђено чињенично стање и изведен закључак да је допринос свих заједничара у стицању спорне непокртности једнак, због чега је тужбени захтев оцењен основаним.

Код таквог стања ствари, другостепени суд није могао без заказивања расправе своју одлуку засновати на другачијој оцени доказа изведених пред првостепеним судом, односно без поновног извођења доказа извести закључак да су удели заједничара остали неутврђени и на тим разлозима засновати своју одлуку. Ово тим пре што је у истој парници првостепена пресуда већ једанпут била укинута.

Због свега наведеног, применом члана 415. став 1. ЗПП, другостепена пресуда је укинута у ставу другом изреке и предмет враћен другостепеном суду на поновно одлучивање о жалби тужене. Укинута је и одлука о трошковима поступка садржана у ставу четвртом изреке другостепене пресуде, јер зависи од коначног исхода спора.

У поновном поступку другостепени суд ће отклонити учињену битну повреду одредаба парничног поступка на коју је указано овим решењем, тако што ће, у складу са овлашћењем из члана 383. став 4. ЗПП, за случај да сматра да је првостепена пресуда заснована на погрешно или непотпуно утврђеном чињеничном стању или да је у првостепеном поступку учињена битна повреда одредаба парничног поступка из члана 374. став 1. у вези члана 231. ЗПП, заказати главну расправу, на којој ће поновним извођењем доказа разјаснити све чињенице од значаја за правилну примену материјалног права и о жалби тужене донети нову и закониту одлуку.

**Председник већа-судија
Божидар Вујичић,с.р.**

За тачност отправка
Управитељ писарнице
Марина Антонић